

ser senere, under andre Forhold og andre Combinationer, skulde kunne blive paaberaabte som et Præcedents. Man hør dog imidlertid erkjende, synes det mig, at man ikke med nogenføhøstet Ret kan slutte fra Bestemmelser, der gives under Forhold som dem, der her foreligge, til grundforskjellige Ting, og at ethvert Forhold maa bedømmes efter sin egen Charakter og sin egen Beskaffenhed. Her har jeg ene og alene at gjøre med det Forhold, der omhandles i det foreliggende Lovforslag, og med Hensyn til det maa jeg da fastholde, at jeg endnu ikke har hørt Nogen staae frem og paaftaae, at Forslaget, som det foreligger i Lovforslaget, forsaavidt er uretfærdigt. Dette maa jeg holde mig til, idet jeg skyder alle videregaaende og fjernliggende Betragtninger bort. De føre ikke til Andet end til Stillestand, de føre ikke til Andet end til, at Alt bliver liggende. Hvem der vil vinde derved til Slutningen, kan sandelig Sagen af os afgjøre; jeg tør idetmindste ikke paaatage mig at afgjøre det. Men jeg troer ikke, at det er en heldig Politisk stæbfe, at vige tilbage for at handle af Frygt fra mulige Bæmsfælgigheder og Misligheder, som uden nogen rimelig Grund — dette maa naturligtvis tilspies — antages at ville kunne udspringe af, hvad der iøvrigt maaffee erkjendes for at være billigt og egnet til at gaaes ind paa. — Forslaget, som det foreligger fra Regjeringens Side, er efter bedste Skjøn fremsat i den Tanke, at det gjør Ret og Skjel til begge Sider. Men det er naturligt, mine Herrer, at man, naar man vil gjennemføre en vis Reform, ikke med det Samme kan beholde et hvilketføhøstet Gode, som i enkelte Tilfælde kunde flyde af den Tilstand, der skal forandres. Derfor man ikke vil vedtage et Lovforslag om disse Forhold, uden at der ikke deraf kan følge, at i enkelte Tilfælde En eller Anden kan gaae glip af et Gode, som han kunde opnaae under den nuværende Tilstand, ja, saa vil det være fuldstændigt umuligt nogenstunde at faae vedtaget et Lovforslag derom. Naar et æret Medlem (N. P. Hansen) har hentydet til, at Fæsteforholdet kunde vedblive paa Godser som de her omhandlede paa overordentlig billige Vilkaar til Fordeel for en-

kelte Fæstere, og har fremhævet, at det nu ved Regjeringens Forslag vilde blive forandret, saa vil jeg sige: Ja, dersom denne Betragtning kan være afgjørende, saa veed jeg virkelig ikke, hvorfor man overhovedet nogenstunde taler om hele Fæstespørgsmaalet, hvorfor man overhovedet nogenstunde fremkommer med Forslag om denne Art af Sager.

Spørgsmaalet er altsaa det: Er det Forslag, som her foreligger, retfærdigt og billigt? Efter mit bedste Skjøn, efter Regjeringens Skjøn svarer jeg: Ja, det er billigt. Det har jo imidlertid staaet og det staaer endnu til ærede Medlemmer at stille Ændringsforslag til dets enkelte Punkter, baade i den ene og den anden Retning. Nogle saadanne ere ogsaa stillede, og om dem skal jeg nu kortelig udtale mig. Det er saaledes foreslaaet under Nr. 23, at der i § 21 skal sættes „en Trediedeel“ istedetfor „en Fjerdedeel“. Heri kan jeg ikke følge med; det er mig ikke muligt. Jeg kan ikke gaae ud over Fjerdedelen. — Der er endvidere under Nr. 24 foreslaaet af ærede Medlemmer, at den Sætning, som er udtalt i Lovforslagets Motiver til § 21, at det nærmere ved Finantsloven eller ved særlig Lov vil kunne fastsættes, hvorledes de Beløb, der ifølge Paragraphen blive at indbetale i Statskassen, kunne anvendes til Bøndalmuens Taxv, skal have sit Udtryk i selve den her foreslaaede Lov. Jeg skal nu heller ikke have noget imod, at en Bestemmelse derom optages udtrykkelig i nærværende Lovforslag, men jeg troer, at Sagen dog i alt Fald stilles noget vel eensidig, naar der i det Forslag, som tvende ærede Medlemmer (N. P. Hansen og Schøler) i saa Henseende have fremsat, ikke er Spørgsmaal om nogen anden Anvendelse som mulig end den, hvilken de netop have tænkt sig. Jeg troer, at Bestemmelsen godt kunde stilles her i noget almindeligere Udtryk, men jeg har derimod, som antydet, aldeles ikke Noget imod, at det her fastsættes, at der ikke fra Kjøbstædernes Side kan gøres nogen Fordring paa den ringeste Andeel i det Beløb, som der her er Tale om. I saa Henseende skal der fra Regjeringens Side ikke møde den mindste